

Bilaga 9-Exempel på åtgärder

Tabellen innehåller exempel på problem eller olika typer av påverkan som kan åtgärdas. En mer utvecklad och ingående tabell är under framtagande. Observera att det inte går att använda tabellen som en schablon. Alla åtgärdsförslag vid biotopkartering måste anpassas till varje enskilt fall.

Hydromorfologisk typ	Problem/Påverkan/scenario	Exempel på åtgärd
Bx	Vattendraget är rensat från block och sten.	Utläggning av block och sten samt återskapning av de typiska morfologiska enheter som har funnits.
Ex, Cx	Svämplanets översvämningsfrekvens har minskat, vattendraget har skurit sig ned i svämplanet efter att en bestämmande sektion har rensats från block och sten.	Utläggning av block och sten vid bestämmande sektion (återställning av lokal basnivå).
Ex, Cx, (Bp)	Svämplanets översvämningsfrekvens har minskat, vattendraget har skurit sig ned i svämplanet efter att markanvändningen på svämplanet har förändrats från hävdad mark till 1:a generationen skog.	Ökad kontinuitet i markanvändningen. Påskyndad utveckling mot skogsfas. Återupptagen hävd.
Tt	Översvämningsfrekvensen och/eller grundvattennivån har minskat för omgivande torvmark efter att en bestämmande sektion har rensats från block och sten.	Utläggning av block och sten vid bestämmande sektion (återställning av lokal basnivå).
Ex, Cx, (Bx)	Vattendragets bredd ökar till följd av störd hydrologi.	Åtgärder i avrinningsområdet i form av t ex dammar som fördröjer tillrinnande vatten från hårdgjorda ytor eller åkermark.
Ax, Bx, Ex, Cx	Närmiljön domineras av homogen granskog.	Gran gallras bort.
Ax, Bx, Ex, Cx, (Tt)	Förekomsten av död ved är låg och närmiljön utgörs av skog (referensförhållandet är skog i närmiljön).	Död ved tillförs. Avtal med markägare om att låta strandskogen utvecklas fritt.
-	Vattendraget är uträtat och vattennivån påtagligt sänkt, med påtagligt ökad inneslutning.	Återställning av vattennivån och restaurering av fåran alternativt att ny fåra skapas.
-	Vattendraget är kulverterat.	Borttagande av kulvert, återskapande av fåra.
-	Närmiljön är utdikad.	Igenläggning av diken.
Tt	Närmiljön eller vattendragsfåran växer igen med bladvass till följd av störd hydrologi (orsakad av vattenreglering eller sänkt vattennivå).	Hydrologisk återställning, till exempel anpassad reglering eller höjning av vattennivå. Ökad/återupptagen hävd i kombination med hydrologisk återställning. Vasslåtter på våren i kombination med hydrologisk återställning.
Ex, Cx, (Tt)	En rensning eller motsvarande ger en påverkan uppströms, till exempel "head cut erosion" eller sänkt vattennivå. Finns ingen bestämmande sektion att återställa.	Installerande av "grade control structure" (tröskel som fungerar som konstgjord bestämmande sektion).
Ex, Cx, (Bx, Tt)	Sedimentpåverkan som ger bottenhöjning.	Åtgärder på avrinningsområdesnivå, till exempel åtgärder mot erosion på sträckor uppströms.
Ex, Cx	Vattendraget är omformat till ett dike, men inte rensat på länge och har återfått naturliga karaktärer. Vattendraget är stabilt. Återställning till naturligt tillstånd ej möjligt.	Anpassad skötsel av dike, undvikande av onödiga rensningar.
Ex, Cx	Vattendraget är omformat till ett dike och ostabilt. Återställning till naturligt tillstånd ej möjligt.	Vattendragets slänter omformas till konstgjort svämplan eller till tvåstegsdike.
Ex, Cx	Erosion uppströms sänkt sjö, orsakat av att sjön är sänkt (sänkt lokal basnivå).	Återställning av sjönivå om möjligt. I annat fall "grade control structure" på lämpligt ställe uppströms sjöinlopp.
Cx	Omgrävd sträcka genom grus och sten. Smalt svämplan finns.	Återställning av bestämmande sektioner, återställning av riffle-poolsystem.
Bt	Vattendraget är rensat från block och sten.	Utläggning av block och sten samt utformning av trappsteg och andra typiska morfologiska enheter som har funnits.

BIOTOPKARTERING VATTENDRAG

Bp	Vattendraget är rensat från sten.	Utläggning av sten samt återskapande av svämplan, planbottenfåra och andra typiska morfologiska enheter som karakteriserar Bp-typen. Pooler kan skapas med hjälp av död ved (om vattendraget ligger i skog) och ej av blocksteg (såvida sådana inte har funnits naturligt, t ex vid bestämmande sektioner).
Bx, Cx	Grusbankar saknas på grund av mänsklig påverkan.	Återskapning av de processer som skapar och upprätthåller grusbankar. Vilken process som varit viktigast är olika för olika objekt. T ex återskapning av tvingad hölja eller av riffle pool-system.
Ex, Cx, Tt	En damm har byggts på en bestämmande sektion och den ursprungliga bestämmande sektionen är bortrensad.	Rivning av damm och återskapande av den bestämmande sektionen (återställd lokal basnivå).
Bx, Cx	Vattendraget består av en mix av finkorniga korta avsnitt blandat med större block och är rensat.	Återställning från rensning, återställning av bestämmande sektioner samt återskapande av typiska morfologiska enheter, t ex tvingad hölja om det förekommit naturligt.
Cx	Inga bestämmande sektioner är påverkade och ingen synlig rensning finns, men fårans topografi är utslätad på grund av flottning.	Återställning av undulerande botten och riffle-pool-system. Strömningsbilden måste vara rätt för att åtgärden ska fungera.